

BAŞKENTİN GÖRÜNMEYEN YÜZÜ: ÇİNÇİN ve YENİDOĞAN

The Invisible Side of the Capital City: Çinçin and Yenidoğan

Arş.Gör. Özgür BAYRAKTAR

Orcid: 0000-0001-9512-6180 ♦ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Siyaset ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı ♦ ozgurbayraktar@kmu.edu.tr

ARTICLE INFO

Submit : 08.09.2021
Accept : 11.12.2021
Published : 30.12.2021

iThenticate Report: %4 ✓ (Max. 20%)

Area Editor: Prof. Dr. Rıza SAM

Technical Editor: Öğr. Gör. Şükrü KAYA

EOI:

<http://eoi.citefactor.org/10.11243/ijhar.06.04.028>

Reference:

Bayraktar, Özgür . (2021). Başkentın Görünmeyen Yüzü: Çinçin Ve Yenidoğan. *Uluslararası İnsan ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 6(4): 490-504

Anahtar Kelimeler: Ankara, Çinçin, Suç, Varoş

Keywords: Ankara, Cincin, Crime, Slum

Özet

Araştırma Makalesi ♦ Research Article

Bu çalışma 7-9 Eylül 2018 tarihlerinde Karaman'da düzenlenen III. Kentfor sempozyumunda sunulmuştur. Araştırmada halk arasında "Çinçin" olarak bilinen Ankara'nın Altındağ İlçesindeki Gültepe, Plevne ve Aktaş mahallelerinden oluşan bölge ile buraya komşu olan ve benzer özellikler taşıyan Yenidoğan Mahallesi sosyo-ekonomik yapı ve gündelik hayat bakımından ele alınmıştır. Haber bültenlerinde genellikle suç şebekelerine karşı yapılan şafak operasyonları ile gündeme gelen Çinçin, kendine has bir sosyolojiye sahiptir. Çalışma, uyuşturucu ticareti ve hırsızlık başta olmak üzere yüksek suç oranına sahip olduğu için "Ankara'nın Teksas'ı", ya da "Ankara'nın Harlem'i" olarak görülen ve uzak durulması, "bulaşılmaması" gereken bir yer kabul edilen Yenidoğan ve Çinçin'deki kentsel dönüşümün etkilerini, yoksulluğun egemen olduğu sosyal dokuyu ve gündelik hayatı gözler önüne sermeyi hedeflemektedir. Bu bağlamda çalışmada, Çinçin hakkında bilgi toplamak amacıyla gözlem ve yarı yapılandırılmış mülakat teknikleri birlikte kullanılmıştır. Örneklem olarak Yenidoğan ve Çinçin'de halen yaşayan, ya da geçmişte yaşamış olan ve kendi deyimleriyle "bazı işler" için sık sık buralara uğrayan kişiler ele alınmıştır. Söz konusu görüşmeler 2018 yılının Mayıs ve Ağustos ayları arasında farklı zaman zarflarında gerçekleştirilmiştir.

Abstract

This study was presented at the Kentfor III symposium held in Karaman on 7-9 September 2018. In the research, the region consisting of Gultepe, Plevne and Aktas neighborhoods in Altindag District of Ankara, which is known as "Cincin" among the people, as well as the Yenidogan neighborhood, which is close to this region and has similar characteristics, are discussed in terms of socio-economic structure and daily life. Cincin, which is often on the agenda with the dawn operations against criminal networks in the news bulletins, has a unique sociology. The study examines the effects of the urban transformation in Yenidogan and Cincin, which are considered as "Ankara's Texas" or "Ankara's Harlem", as places that should be avoided and "not messed with" because they have high crime rates, especially drug trafficking and theft. The study also aims to reveal the social structure and daily life in this region. In this context, observation and semi-structured interview techniques were used to collect information about Cincin in the study. As the sample, people who still live in Yenidogan and Cincin, who lived in the past and who visit there frequently for "something" were taken. These interviews were held at different times between May and August 2018.

Giriş

© 2021 The Author(s).

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non-Commercial-No Derivatives License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>), which permits non-commercial re-use, distribution, and reproduction in any medium provided the original work is properly cited and is not altered, transformed, or built upon in any way.

Yoksulların yaşadığı bölgeler ile şehrin geri kalan kısımlarının arasında çoğu zaman bir bariyer bulunduğu söylenebilir. Bu bariyer görünmez bir bariyerdır fakat çift taraflıdır. Zengin taraf –daha doğrusu yoksul olmayan taraf- yoksul bölgeye karşı bir ön yargı duyar, kendisi ile yoksul mahalleler arasına bir çit çeker. Bu çitin iç tarafı, suç mahalli kabul edilirken çitin içinde yaşayanlar da kirli ve tehlikeli olarak görülür. İç tarafta kalanlar yani yoksul mahallenin sakinleri de mahallelerinin kenarına ikinci bir set daha çeker. Onlara göre de dışarıdaki hayat soğuk, yalancı, riyakâr ve çıkara dayalıdır. Hayatın gerçekleri bu mahallede yaşanır, en büyük zorluklar, çileler bu mahallede çekilir, diğer semtlerde yaşayanlar hayatın anlamını bile bilemez. İşte böyle bir bölge başkentten göbeğinde de bulunmaktadır. Şehrin merkezleri olan Kızılay’dan, Ulus’tan tek vasıta ile kısa zamanda ulaşılabilen şehrin merkezine oldukça yakın ama bir o kadar da uzak semtin adıdır Çiçin ve çoğu zaman onunla bir anılan komşu mahallesi, Yenidoğan. Bu bölgede oturmeyenler için buralar birer suç batağı iken, bu semtin sakinleri için ise en samimi, en doğal insanların yaşadığı mahallelerdir. Bu çalışmada Çiçin ve Yenidoğan’da yaşayan bireylerden gözlem ve mülakat yoluyla elde edilen bilgiler ışığında, söz konusu semtlerdeki tecrübeler, sorunlar ve gündelik hayat gün ışığına çıkarılmaya çalışılmıştır.

Yoksulluk ve Yoksulluk Kültürü

Genel olarak yeterli kaynak ve gelir sahibi olmama durumu olarak tanımlanan yoksulluk ayrıca, insan yaşantısının onurlu bir şekilde sürdürülebilmesi için gerekli olan gıda, su, giyecek, barınacak ev, sağlık hizmetlerinden yararlanma ve güvenlik gibi temel insani gereksinimlerden mahrum olmak durumu şeklinde de tanımlanabilir (Oktik, 2008: 25-26). Yoksullukla ilgili olarak literatürde en çok öne çıkan kavramlardan birisi “yoksulluk kültürü”dür. Yoksulluk kültürü kavramı ilk olarak Oscar Lewis tarafından 1960’lı yıllarda kullanılmıştır. Lewis, önce Meksika’da fakir aileler arasında bir araştırma yapmış, ardından da Amerika Birleşik Devletleri’nde (ABD) yaşayan yoksul aileler arasında incelemelerde bulunmuş ve genel olarak yoksulların benzer bir yaşama sahip olduğunu öne sürmüştür. Lewis’e göre yoksulluk kültürünün genel özelliklerinden birisi çok kalabalık evlerde yaşamak kavgaya ve şiddet kullanımına yatkın olmaktır. Erken yaşta cinsellikle tanışılan ve erkek egemen bir düşüncenin hâkim olduğu bu kültürde, bireyler çeteleşme dışında pek örgütlü şekilde hareket etmez ve siyasal katılım göstermezler. Ayrıca bu kültürde başarı standartlarına ve çalışma ahlakına bağlılığın oldukça düşük olduğu öne sürülür (Lewis, 1966: 23, 24). Yoksulluk kültürü genel olarak şu şekilde özetlenebilir (Gül ve Sallan- Gül, 2008: 69):

Yoksulluğu üreten ve sürekli kılan temel öge yoksulluk kültürüdür.

Yoksulluk kültürü, toplumda kuşaktan kuşağa aktarılan kısır döngü bir yaşam biçimini ifade eder.

Yoksulluk kültürünün, genel egemen toplumsal kültürden ayrılan belirgin özellikleri vardır.

Yoksulluk ve yoksulluk kültürü üzerine Türkiye’de pek çok çalışma yapılmıştır. Bu literatürde öncü çalışmalardan birisi olan ve gecekonduların sorununun da gündemde olduğu bir dönemde yazılan Orhan Türkdoğan’ın “Yoksulluk Kültürü: Gecekonduların Toplumsal Yapısı” (1974) eseri, gecekondularda yaşayanların kültürlerini ve yoksulluk deneyimlerini incelemiştir. Yoksulluk ve gecekondular ile ilişkili olan göç olgusu da yoğun çalışılan konulardan birisidir. 1978 yılında Kemal Kartal “Kentleşme ve İnsan” isimli kitabında kırdan kente göç eden bireylerin, gelir düzeyleri ve kente uyumlarını araştırmıştır. 2001 yılında yaşanan ekonomik krizden sonra yoksulluk araştırmalarında bir artış görülmüştür. Bu çalışmalardan birisinde Işık ve Pınarcıoğlu (2001) göç ve yoksulluğu, İstanbul Sultanbeyli örneği üzerinden inceler. “Nöbetleşe Yoksulluk” olarak adlandırdıkları duruma göre kente önce göç edenler kente gecekondularını inşa ederler ve iş bulup maddi durumlarını görece iyileştirirler. Bu ilk kuşak, edindikleri tecrübeler doğrultusunda daha sonra gelenlere iş ve konut konusunda yardımcı olur. Yazarlar, kente önce göçen yoksulların, yoksulluklarını daha sonra gelenlere devrettiği bu döngüyü ve ilişkiler sistemini “nöbetleşe yoksulluk” kavramıyla tanımlar.

Yoksulluk literatürüne göre, yoksulluk çoğu zaman beraberinde bir dışlanma da getirmektedir. Yoksul muhitlerde yaşayan insanlar, toplumun geri kalanı tarafından

genellikle “tehlikeli, belalı ve potansiyel suçlu” olarak damgalanırlar. Lemert’e (1951: 76) göre, toplumun tehlikeli olarak addettiği bireyler de bir süre sonra bu etikete uygun biçimde, toplum normlarından sapma davranışları göstermeye başlar. Küçük yaşlarda “kötü çocuk” olarak damgalanan birey, genellikle bu etiketi kabullenir, bu statüsüne uygun davranışlar gösterir ve kendisine benzeyen “tehlikeli gençler” bulup onlarla arkadaşlık eder. Bir süre sonra polis tarafından da göz altına alınan genç, artık kendisini “kriminal bir özne” olarak görür ve suç işlemeye devam eder. Ümit-Atılğan, (2017: 73, 83, 85) Çiçin’de gerçekleştirdiği alan araştırmasında bu kuramı destekleyici bulgular elde etmiştir. Örneğin, Çiçin’li çocukların: “Biz artık gayri meşhur (meşru) olduk. Ortamlara girdik.” “Bahçeli’de bize hep pis pis bakarlardı. Sonunda helal işi bıraktırdılar.” “Bizim sonumuz ya kurşun ya cezaevi.”¹ ifadeleri, kendilerine yakıştırılan “suçlu” etiketini kabul ettikleri ve suç kariyerinde ilerleme kat ettiklerini açıklar niteliktedir. Şentürk’ün (2015: 158, 159), Ankara Mamak’taki Ege Mahallesi’nde yaptığı alan araştırmasında da gecekondu bölgesinde yaşayan genç erkeklerin hem toplum tarafından dışlandığı hem de polis tarafından “tehlikeli” olarak görüldüğü belirtilmiştir: “Bizim mahalle komple dışlanmış, Yüksel’e, Kızılay’ indim, geziyorum, herkes bana bakıyor... Heykel’in orada duruyorum, polis geldi hemen, “Sen ne yapıyorsun?” dedi.” Bu dışlanma ile baş edebilmek için “kriminal özne” statüsünü kabul edip, illegal bir grup kurarak suç kariyerinde ilerlemeye başladıklarını belirten katılımcı: “Bir grup kurduk, aynı Kurtlar Vadisi gibi, başladık gezinmeye Ankara’da. Şurası senin burası benim. Şunu gasp et, bunu gasp et.” ifadesini kullanmıştır. Aynı şekilde ilerleyen sayfalarda görüleceği üzere bu çalışmada da benzer bulgulara denk gelinmiştir. Örneğin, katılımcılardan birisi (Ç1): “Ortamda pislik var, öyle olunca içindekine pislik sıcıyor. Gayrimeşru olunca hepten öyle gider. Diyarbakır Sur’daki gibi. Eğitim yok ki. Oradaki terörist, buradaki torbacı, hırsız.” Örneklerde de görüldüğü üzere, “varoşlarda yaşayan kötü çocuk” damgasıyla başlayan süreç çoğunlukla ivme kazanarak devam etmektedir.

Türkiye’de yoksulluğun, yoksulluk kültürünün ve yoksulluğa dayalı olarak dışlanmanın ve “tehlikeli” olarak damgalanmanın yaşandığı bölgeler ile ilgili başka araştırmalar da mevcuttur. Bunlardan bir tanesi Ankara’da göçle kurulmuş bir mahalle olan Tuzluçayır’da yapılmıştır. Yelda Yürekli’ye (2016) ait olan *Küçük Moskova: Tuzluçayır* isimli kitapta sol grupların örgütlülüğüyle bilinen Tuzluçayır Mahallesi’nin kuruluşu, siyasallaşması, sol hareketin güçlenmesi ve günümüzdeki durum incelenmiştir. Yine Ankara’da, yoksulluk ve gecekondu ilişkisini ele alan kitaplardan birisi de Tahire Erman’ın (2016) “*Mış Gibi Site*” Ankara’da Bir TOKİ-Gecekondu Dönüşüm Sitesi çalışmasıdır. Kitapta Karacaören-TOKİ sakinlerinin yaşadığı kentsel dönüşüm ve ötekileştirilme hikâyeleri araştırılmıştır. Ötekileştirilme ile ilgili bir diğer araştırma da Çanakkale’de Elif Gezin (2016) tarafından yapılan *Damgalanan Mekânda Yaşam: Bir Kentin ‘Öteki’si Olmak* isimli eserdir. Yazar, Çanakkale’nin Fevzipaşa Mahallesi’nde yaşayan Romanların ötekileştirilmesini incelemiştir. Şehrin “tehlikeli ve belalı” olarak adlandırılan mahallesinde yaşayan Romanların sorunlarını ele alan eserde “öteki” olmanın yükü ve kimlik oluşumu süreçlerine ışık tutulmuştur. Romanlar üzerine yapılan benzer bir çalışma da Derya Koptekin’in (2017) *Biz Romanlar Siz Gacolar: Çingene/Roman Çocukların Kimlik İnşası* başlıklı kitabıdır. İzmir’in Roman mahallelerinde alan araştırması yapan Koptekin, Romanların tecrübe ettiği ayrımcılığı ve Romanların kimlik inşası sürecini ele almıştır. Romanlar hakkındaki kapsamlı alan araştırmalarından birisi de Nazım Alpman’a ait olan *Başka Dünyanın İnsanları: Çingeneler* kitabıdır. 1993 tarihli bu öncü çalışmada hem Türkiye’deki hem de diğer ülkelerdeki Romanların günlük yaşamları ve uğradıkları ayrımcılıklar gibi konular irdelenmiştir. Toplum tarafından “öteki” olarak görülen, çeşitli hor görüye ve ön yargıya uğrayan gruplardan birisi de varoşlarda yaşayan, farklı giyim tarzları ile toplumun genelinden ayrılan ve “apaçi” olarak tanımlanan gençlerdir. Bu gençler üzerine yaptığı doktora tezini kitaplaştıran Ömer Miraç Yaman’ın (2013), *Apaçi Gençlik: Gençlerin Toplumsal Davranış ve Yönelimleri İstanbul’da ‘Apaçi’ Altkültür Grupları Üzerine Nitel Bir Çalışma* isimli araştırması da oldukça ilgi çekicidir. Kitapta apaçilerin saç ve giyim tarzları, memleketleri, eğlence hayatları ve siyasi görüşleri gibi

¹ Ümit-Atılğan (2017: 85), kurşun ya da cezaevi ihtimallerini dillendiren çocuklardan bazılarının, ilk olasılığı, henüz saha araştırması bitmeden ispat ettiklerini ve onlardan geriye kalan ses kayıtlarını ailelerine teslim ettiğini belirtmiştir.

kapsamlı bilgiler bulunmaktadır. Bu eserlere ek olarak ayrımcılığı kavramsal olarak ele alan Ali Rıza Erdem'in (2020), *Ayrımcılığın Kavramsal Analizi* çalışması da önemli bir eserdir.

Yoksulluğun ve yoksulluk kültürünün egemen olduğu alanlardan Ankara Çiğcin ve Yenidoğan bölgeleri hakkında da bazı araştırmalar yapılmıştır. Bunlardan birisi Kamu Hukuku Anabilim Dalı'nda bir doktora tezi olan *Kentte Suça Karışmış Çocuklarda Toplumsal Ortam ve Ceza Ehliyeti Araştırmaları* başlıklı çalışmadır. Eylem Ümit'e (2006) ait olan bu tezde çocuk mahkemeleri, çocuk polisi, Adli Tıp Şubesi, Kapalı Çocuk Cezaevleri ve İslahevlerinde bulunan görevliler ve bazı çocuklarla görüşmeler yapılmıştır. Çalışma kapsamında mülakat yapılan çocukların bazıları Çiğcin ve Yenidoğan'da yaşayan çocuklardır. Yaşadıkları yerleri "Bizim oralar pis" cümlesiyle tanımlayan çocuklar, kendilerini suça iten şeyin yaşadıkları kötü ortam olduğunu iddia etmişlerdir. Çiğcin ile iki adet tez daha bulunmaktadır. Bunlardan ilki Şehir ve Bölge Planlama ile ilgilidir. *Kentsel Dönüşümün Ekonomik, Mekânsal, Sosyal Etkileri ve Kamunun Rolü: Ankara Gültepe (Çiğcin) Örneği* isimli çalışmasında Ayşe Tuğba Açıkgöz (2014) bölgedeki kentsel dönüşümden etkilenenler ile bir alan araştırması yapmıştır. Bu bağlamda semt sakinlerine kentsel dönüşümün getirdikleri, götürdükleri ve mahalledeki gündelik yaşam gibi konularda sorular sorulmuştur. Bu çalışmada da benzer bulgular elde edilmiş ve katılımcılar, mahallelerinde hırsızlık ve torbacılığın devam ettiğinden şikâyet etmişlerdir. Bir diğer tez de Halkla İlişkiler alanında yazılmıştır. Meltem Yılmaz (2010) tarafından yapılan *Halkla İlişkiler ve Kentsel Dönüşüm Örnek İnceleme: Çiğcin Bağları (Gültepe) Kentsel Dönüşüm Projesi* başlıklı çalışmada Altındağ Belediyesi'nin kentsel dönüşüm öncesinde, esnasında ve sonrasında yürüttüğü halkla ilişkiler yöntemleri araştırılmıştır.

Yoksulluk, yoksulluk kültürü ve varoşlar üzerine yapılan çalışmalarda genellikle suç ve önyargı gibi olgular ön plana çıkmıştır. Yoksul bölgelerde yaşayanlar, toplumun geri kalanı tarafından genellikle tehlike ve suç ile özdeşleştirilir ve bu bölgelerde yaşayanlar yoğun bir dışlanma sürecine maruz kalırlar. Çiğcin ve Yenidoğan üzerine yapılan araştırmalarda da benzer sonuçlar çıkmıştır. Bu semtte yaşayanların şehrin merkezi ile sağlıklı bir ilişki kurmakta zorlandıkları görülmüştür. Bu durumun da onları daha içlerine kapanık yaptığı ve suça ittiği söylenebilir. Bu çalışmada da elde edilen bulgular literatürle uyumludur.

Yöntem

Çalışmada gözlem ve mülakat teknikleri kullanılmıştır. Bu araştırmada Ankara'da bulunan Çiğcin ve Yenidoğan bölgelerinde yaşayan ya da geçmişte buralarda ikamet etmiş olan bireylerin gündelik hayatları irdelenmeye çalışılmıştır. Katılımcıların gündelik hayatta karşılaştıkları zorluklar, maruz kaldıkları dışlanmalar ve damgalanmalar ışığında bu semtlerin sosyo-ekonomik durumlarının betimleyici bir biçimde gözler önüne serilmesi hedeflenmiştir. Gazete manşetlerinden² yapılan genellemelerin aksine bölge sakinlerinden bire bir bilgi elde etmek amaçlanmıştır. Bu nedenle araştırmada gözlem ve yarı-yapılandırılmış mülakat teknikleri kullanılmıştır. Zira gözlem yoluyla araştırmacı, insanların neler yaptıklarını, nerede oturduğunu, nerede beklediğini, yüz ifadelerini, gerginliklerini veya rahatlıklarını, birbirleri ile ilişkilerini, giyim tarzlarını, saç şekillerini fark edebilir ve not alabilir (Neuman, 2014: 571). Bölgenin sakinleri eşliğinde Çiğcin ve Yenidoğan'a hem gündüz hem de gece saatlerinde defalarca gidilmiş ve gözlemden elde edilen bulgular not alınmıştır. Bu sayede yarım kalan kentsel dönüşüm (mahallelinin ifadesiyle kentsel yıkım), sürekli devriye halinde olan resmi ve sivil polisler, gruplar halinde dolaşan gençler, kahvehanelerde zaman geçiren çoğunluğu orta yaş üstündeki erkekler, gece saatlerinde tenekelerde yakılan ateşlerin etrafında bekleyen torbacılar, onlara gelen tehlikeyi önceden bildiren erketedeki gençler, uyuşturucu almak için taksi ile gelen müşteriler gibi pek çok değerli veri elde edilmiştir.

Araştırma, çeşitli suçların işlendiği mahallelerde yapıldığı için katılımcıların anket gibi yazılı ve formel bir tekniği kabul etmeyeceği varsayılmıştır. Nitekim Şentürk'ün (2015: 44) Ankara, Ege Mahallesi'nde yürüttüğü çalışmada da anket tekniği ve imzalı izin formu tercih

² Hürriyet Gazetesi, 4 Mayıs 2006 tarihinde "Başkente Kabus Okul" manşeti ile bölgede bulunan Hıdırlıktepe İlköğretim Okulu müdürünün odasının basıldığını, öğretmenlerin tehdit edildiğini ve okulun önünde öğrencilere esrar satıldığını iddia etmiştir. <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/uc-cocugum-var-mucadele-edemem-4388705> <http://www.internethaber.com/baskentin-kabus-okulu-17290h.htm> (Erişim tarihi: 09.08.2018). Bölge, medyada genellikle şafak operasyonları haberleri ile yer bulmaktadır. Örneğin: <http://www.hurriyet.com.tr/cincin-yenidogan-ve-hidirliktepe-safak-operasyonu-2627033> <https://www.sabah.com.tr/ankara-baskent/2017/05/09/zehir-tacirlerine-safak-operasyonu> (Erişim tarihi: 10.08.2018).

edilmemiştir. Zira araştırmacı, mahallelinin gözünde, daha önce gelen ve bazı evraklar imzalatıp ortadan kaybolan pazarlamacılar gibi bir imaj bırakmak istememiştir.

Bu çalışmada da katılımcıların derinlemesine bilgi vermesini sağlamak ve görüşmenin akışını bozmamak için yapılandırılmış mülakattan uzak durulmuş ve soruların sırasının değiştirilebildiği, araştırmacıya esneklik sağlayan yarı-yapılandırılmış mülakat tercih edilmiştir. Dostça sohbetten farklı olan mülakatta katılımcı ve ortam hakkında bilgi edinmek hedeflenmektedir (Neuman, 2014: 585-587). Gündelik hayat hakkında daha derin bulgulara ulaşmak için yapılan mülakatlarda katılımcılar, Çinçin ve Yenidoğan ile ilgili pek çok bilgi vermiştir. Uyuşturucu ticareti başta olmak üzere birçok illegal faaliyetin aktarıldığı görüşmelerde, katılımcıların hiçbiri ses kaydını kabul etmemiş, bu nedenle konuşulanlar elde not edilmiştir. Bu durum samimiyeti ve güveni pekiştirmiş, katılımcıların daha rahat bilgi aktarmasını sağlamıştır. “Dışarıdan biri” olarak bölgeye girmek ve bilgi toplamak pek kolay olmadığı için, ilk mülakatlar bölge sakinlerinden birinin tanışması ve araştırmacıya referans olmasının akabinde gerçekleşmiştir. Bu durumun isabeti, katılımcılardan birinin (Ç10); “Bak sen temiz çocuksun. Senin gibileri avlamaya çalışırlar burda. ‘Gel şunu bi goparak.’ derler.” ifadesi ile onaylanmıştır. Bazı katılımcılar, üniversiteden birisinin, kendilerine değer verip sorular sormasına çok şaşırılmış, sonrasında arkadaşlarına, akrabalarına veya komşularına araştırmadan bahsederek onlarla da mülakat yapılmasına ön ayak olmuş ve dolayısıyla planlandığı gibi çalışma, kartopu örneklem kullanılarak yürütülmüştür.

Mülakat sorularının oluşturulması için öncelikle literatür taraması yapılmış ve ardından soru taslağı üzerinden Çinçin ve Yenidoğan’da yaşayan üç kişi ile pilot uygulama gerçekleştirilmiş; böylece soruların açık ve anlaşılır olup olmadığı test edilmiştir. Pilot uygulama sonucunda bazı sorular değiştirilmiş, bazıları çıkartılmıştır. Bu süreçte ayrıca yeni mülakat soruları da eklenmiştir. Soruların son hali biri siyaset bilimi, biri sosyoloji alanında uzman olan iki kişiye sunulmuş ve mülakat soruları nihai biçimini almıştır.

Varoşlar ve özel olarak Çinçin, Yenidoğan hakkında yapılan basın ve literatür taramasından sonra bölgede yaşayanlara dair kuvvetli bir önyargının var olduğu ve buna bağlı olarak gençlerin iş bulmakta zorluk çektiği tespit edilmiştir. Bu nedenle katılımcılara “Çinçinlilerin iş bulma koşulları nasıldır?” “Neden insanlar Çinçin’e, Yenidoğan’a sakın gitme diyor?” “Mahalle dışında kendinizi nasıl hissediyorsunuz? İnsanların size bakışları nasıl?” gibi sorular yöneltilmiştir. Polisin mahallede sürekli görünür olması, kimi zaman geniş çaplı operasyonlar düzenlemesinden dolayı mahalle sakinlerinin polis ile olan ilişkileri de öğrenilmeye çalışılmıştır. Hem damgalama kuramında hem de yoksulluk üzerine yapılan çalışmalarda belirtildiği üzere varoşlarda yaşayan gençlerin büyük çoğunluğu eğitimlerini tamamlayamaz ve bu gençler kendi içlerine kapanıp, sıkı bir dayanışmanın hâkim olduğu gruplar kurar. Gençlerin, kariyerleri genellikle söz konusu arkadaş ortamlarına bağlı olduğu için katılımcılara, “Mahallenin gençleri ne yapar? Okuma ve eğitim durumları nasıldır?” “Hangi tür müzik dinlersiniz? Mahallede eğlence ortamı, gece hayatı ve madde kullanım oranı nasıldır?” Pilot uygulamaya iştirak eden bölge sakinlerinin önerisi doğrultusunda mülakata, “Başka yerde yaşamak ister miydiniz?” sorusu da eklenmiştir. Diğer alan araştırmalarında “biz ve onlar” vurgusunun çok sık yapıldığının tespit edilmesinin üzerine, “Size göre zengin kimdir? Nasıl zengin olunur?” sorusuna da cevap aranmaya ve “biz ve onlar” ayrımının bu bölgede de yapıp yapılmadığı ölçülmeye çalışılmıştır. Ayrıca yapılan gözlemler neticesinde semtin, kentsel dönüşümden oldukça etkilendiği görüldüğü için, katılımcılara kentsel dönüşüm hakkındaki fikirlerini belirtmeleri de talep edilmiştir. Son olarak da katılımcılara konu ile ilgili olarak herhangi bir husus eklemek isteyip istemedikleri sorulmuştur. Katılımcılara sorulan soruların liste hali şu şekildedir:

Mülakatlarda Sorulan Sorular

1. Çinçin’i, Yenidoğan’ı nasıl tanımlarsınız? Nedir Çinçin, Yenidoğan?
2. Çinçinli, Yenidoğanlı kimdir? Ne yer, ne içer, nerede çalışır? İş bulma koşulları nasıldır?
3. Başka yerlerde yaşayan insanlar neden “Çinçin’e, Yenidoğan’a sakın gitme” demektedir?
4. Mahallenin gençleri ne yapar? Okuma ve eğitim durumları nasıldır?

5. Mahalle dışında kendinizi nasıl hissediyorsunuz? İnsanların size bakışları nasıldır?
6. Polisle ilişkileriniz nasıldır?
7. Mahallede arkadaş ortamları nasıldır?
8. Hangi tür müzik dinlersiniz? Mahallede eğlence ortamı, gece hayatı ve madde kullanım oranı nasıldır?
9. Kaç yaşındasınız? Eğitim durumunuz nedir? Çiçin ve Yenidoğan ile ilginiz nedir? (Bu soru özellikle soğuk, sıkıcı ve resmi bir anket havası vermemek adına belli bir samimiyet sağlandıktan sonra sorulmuştur.)
10. Mahalledeki siyasi görüş ağırlığı nasıldır?
11. Başka bir yerde yaşamak ister miydiniz?
12. Kentsel dönüşüm hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?
13. Televizyonda torbacıların yakalanması haberleri hakkında ne düşünüyorsunuz?
14. Size göre zengin kimdir? Nasıl zengin olunur?
15. Mahalledeki komşuluk ilişkileri nasıldır?
16. Eklemek istediğiniz başka bir husus var mıdır?

Görüşmenin durumuna göre kimi sorular sorulmamış, kimi soruların sırası değiştirilmiştir.

Araştırma Grubu (Evren, Örneklem, Çalışma Grubu)

Örneklem olarak aşağıda bilgileri verilen kişilerle görüşülmüştür. Mülakata katılan katılımcılara Çiçin1, Çiçin2 gibi kodlar verilmiş, kısaltma olarak Ç1, Ç2 vb kısaltmalar kullanılmış, bazı yerlerde konuşmanın samimiyetini doğru aktarmak adına konuşma dilindeki gibi yazmak tercih edilmiştir (bi dakika, geliyo, satcan vb.). Kimliklerinin gizli kalmasını istedikleri için katılımcıların isimleri yazılmamıştır.

Tablo 1. Örneklem

Katılımcı	Yaş	Eğitim Durumu	Cinsiyet	Bölge ile ilişkisi
Ç1	26	Lise mezunu	Erkek	25 senedir oturuyor.
Ç2	25	Üniversite mezunu	Erkek	Sık sık gidiyor.
Ç3	26	Lise mezunu	Erkek	Sık sık gidiyor.
Ç4	33	Lise mezunu	Erkek	5 sene oturmuş, sık sık gidiyor.
Ç5	24	Üniversite öğrencisi	Erkek	Sık sık gidiyor.
Ç6	41	Lise mezunu	Erkek	Sık sık gidiyor.
Ç7	25	Üniversite terk	Erkek	22 sene oturmuş, sık sık gidiyor.
Ç8	40	Ortaokul mezunu	Erkek	30 senedir oturuyor.
Ç9	35	İlkokul terk	Erkek	30 senedir oturuyor.
Ç10	44	Lise terk	Erkek	20 sene oturmuş, 3 sene önce taşınmış, sık sık gidiyor
Ç11	31	Ortaokul mezunu	Erkek	Doğduğundan beri oturuyor.
Ç12	35	İlkokul mezunu	Erkek	Doğduğundan beri oturuyor.

Bulgular

Yapılan gözlem ve mülakatlardan sakinlerin mahalleyi bir kale gibi gördükleri ortaya çıkmıştır.

Varoşta Yaşam: “Mahalle Bizim İçin Kale Gibi”

Çiçin ve Yenidoğan, Ankara’da kötü şöhrete sahip olan bölgelerdir. Birçok Ankaralı için bu mahalleler tehlikeli, korkunç yerler olup serserilere ve suçlulara barınaklık yapmaktadır. Kentsel dönüşüme uğraması nedeniyle Çiçin ve Yenidoğan’da yaşayanların önemli bir kısmı bu bölgelerden ayrılmış, semtte nüfus azalmıştır. Fakat yine de söz konusu mahallelerde kalan önemli sayıda insan bulunmaktadır. Mülakat yapılan katılımcılara “Çiçin’i nasıl tanımlarsın?” sorusu sorulduğunda alınan cevaplar birbirine benzerdir. Mahallelinin Çiçin’e bakışında hem bir yüceltme vardır, hem de bir karamsarlık:

Ç1: Çiçin, en pis semttir. Girilmez, kimse girmek istemez. Ama içi öyle değil. Kabadayılık yapmadıkça kimse sana bir şey yapmaz. Buradaki çocuklar, “Burası bizim kalemiz, burada kendimizi yedirmeyiz.” diyorlar. Bir olay olduğunda çok çabuk toplanıyorlar.

Ç8: Çiçin mi? Burada hep fakirlik var, para yok kimsede. (Mahallenin üst kısımlarını göstererek) Yukarılar iyice bitti, yıkıldı. Adamın iki çay içmeye parası yok.

Ç9: Gardaş napaçan la Çiçin’i. Ne desen boş, garibanlık. Aman gitme Çiçin’e derler, biraz da doğru be abi. Çakallar da çok var artık. 50’lik cigara bul bana dersin, parayı alır toz olur. Güvenecek kanal, adam gibi torbacı da kalmadı.

Ç2: Kendi yerimizden çok Çiçin’e gideriz biz. TOKİ yokken daha iyiydi.

Mülakatlardaki ortak noktalardan birisi de “eski Çiçin’in artık kalmadığı” düşüncesidir. Kentsel dönüşüm, bölgeyi oldukça etkilemiş fakat umulan refahı getirmemiştir. Geçmişe, eski Çiçin’e duyulan bariz bir özlem bulunmaktadır.

Ç2: Her yer yıkıldı. Ne kentsel dönüşümü abi? Kentsel yıkım var. Yıktilar, gittiler. Birkaç TOKİ kurdular gittiler. Mahalle eskisi gibi değil, eskiden daha iyiydi.

Ç8: Eski Çiçin yok artık hep yıktilar. Suriyeliler doluştu her yere. Eski komşuluk kalmadı. Komşular aile gibiydi, evlerin bahçeleri ortaktı. Artık kalmadı öyle şeyler. Herkesin kapısı açıktı. Hırsızlar gene vardı ama mahalle dışına giderdi, şimdi mahalleden de çalışıyor g*tlar. Eskiden daha fakirdik ama daha mutluyduk be. Şimdi burayı Afganlar hareketlendiriyor, (karşı sokaktaki “Afgan Sofrası” isimli lokantayı göstererek) aha bak karşıya dükkân da açtilar. Kiralar düşük diye buralarda, geliyorlar. Suriyeliye, Afgan’a vergi yok, kendi vatandaşına vergi koyuyor, vergi cezası kesiyor ama devlet.

Ç6: Çiçin, minçin kalmadı, hep yıktilar. Suç tüm şehre yayıldı artık.

Ç1: Kentsel dönüşüm daha kötü oldu. Yıktilar, bıraktılar, yıktilar, bıraktılar.

Bölgenin siyasal yapısını tanımak için sorulan sorulara da birbirine benzer cevaplar verilmiştir. Katılımcılara göre Çiçin ve Yenidoğan sakinleri siyasete büyük oranda ilgisizdirler. Tahminlere göre oy dağılımında Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) öndedir, onu Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) izlemektedir.

Ç8: CHP’li de var, onlar ağırlıklı Alevi olanlar. Eski kabadayılar falan var onlar da CHP’li. Ama çok dindar da var, çok var. Onların hepsi AKP’li.

Ç1: Çok bakmaz siyasete. Ama oylarda %40 AKP, %40 CHP, %10 HDP, %10 MHP. Aleviler var, onlar CHP’li.

Ç2: Siyasetle ilgilenen kimse yok.

Bölgede en çok tercih edilen müzik türü ise şaşırtmayacak biçimde arabesktir. Acının, kederin, yoksulluğun anlatıldığı parçalar, semt sakinlerine kendi hayatlarından kareler sunduğu için arabesk müzik Çiçin ve Yenidoğan’da oldukça yaygındır. Dinleyiciler, şarkılarda

anlatılanları ve bizzat şarkıcıları kendilerine yakın görürler. Bunun yanında kimi katılımcılar da rap müzik dinlediğini belirtmiştir.

Ç2: Arabesk abi full arabesk. Bazen de arabesk rap. İsyan var, gam, keder var. Apaçi müziği dinler bi de kimisi.

Ç4: Azer Bülbül'ü çok severler. Sen canını vereceksin, ama Azer Bülbül canlanacak desen, hiç düşünmeden verir. Müslüm Gürses'i de çok severler.

Ç9: Arabesk acıklı, isyankâr, kendini görüyor adam, hissediyor. Açar gezer arabada, bi hızlı bi yavaş, kaydırma yapar yanlar.

Ç3: Rap de çok güzel. İsyan oluyor, rap de yayılıyor buralarda. Mesaj var rapte. Her şeye atıyor, siyasete de atıyor.

Ç11: Rap de var son zamanlarda, aha Ezhel var hani ottan aldılar ya içeri geçenlerde, onu da severler. O bebe de buralarda dolanırdı zaten.

Mahalle, dayanışmanın hâkim olduğu bir kale gibi görüldüğünden, içinde güvende hissedilir ve bu yüzden sınırları pek terk edilmez:

Ç1: Bi laf vardır, bizim burada: "Yediğimiz kuru soğan, gördüğümüz Yenidoğan." Çok dışarı çıkmadıklarından burayı çok sahiplenirler. Mahalle dışında farklı olurlar ama orada ortama hemen uyum sağlarlar.

Ç2: Birbirlerini çok tutarlar, yabancıları pek kabul etmezler. Mahalledeki tüm kapılar, komşulara açıktır. Mahalle dışına çok çıkmazlar.

Mahalleyi ve mahalleliyi, zengin semtlerle ve zenginlerle karşıt konuma oturtma durumu çok sık rastlanılan bir durumdur. Çiçin ve Yenidoğan samimidir, zengin semtler ise ikiyüzlüdür, çıkarıcıdır ve yapaydır. "Onlar" ve "biz" ayrımı konuşmalarda çok net bir şekilde görülebilir.

Ç1: Çayyolu'ndakiler böyle değildir, buradakiler harbidir.

Ç7: Eskiden Aydınlikevler'e internet cafeye giderdik. Samsun yolundan atlayınca bakarlardı, bizi kovalardı. Dövüş çıksa onlar haklı olurdu. Neden? Çünkü biz serseriyiz ya. Onlar şükretmez, biz şükrederiz. Bizimkiler mal satsa bile besmele ile satarlar. Çiçinliler insanı, sıcak karşılar ama lüks yerde öyle olmaz, ters ters bakarlar. Bizimkiler samimidir. Çiçinli bi tane adam Bentderesi'ne gitmemiştir, zina yapmamıştır.³

Ç12: Aslında bu zenginler var ya, iki nefes onlar da çekse rahatlayacaklar. Ama dışarıda kötü bakıyorlar. Burada çok normal, çok yaygın. Ama dışarıda ot deyince esrar deyince korkar herkes.

Ç3: ("Sana göre zenginlik nedir?" sorusuna cevaben) Ben bilmem abi zengin olmayı. Zenginlik, ne bileyim, iyi bi doktor olursun ama zengin değilsindir yine de. Parayı fakir kadar iyi harcamazsın. Zengin bilmez harcamayı bizim kadar.

Mülakatlardan elde edilen bilgiler ışığında, Çiçin ve Yenidoğan sakinlerinin yaşadıkları bölgeyi hem pis bir bataklık hem de korunaklı bir kale olarak gördükleri söylenebilir. Katılımcılar, mahallelerinin geçmişte daha güzel olduğunu savunurken yine de halen bu semtte yaşayanları samimi, doğal ve sıcak insanlardan meydana gelen bir topluluk olarak betimlemeye devam etmektedirler. Bu tanımlamaya ek olarak, katılımcıların büyük bir kısmı kendi bölgelerindeki insanların aksine zengin muhitlerde ikamet eden bireylerin çıkarıcı, hesapçı ve hayatın gerçeklerinden uzak olduğunu öne sürmektedir.

Yoksulluk, Suç ve Dışlanma Bağlamında Çiçin, Yenidoğan: "Zengin Olmak İçin Taş Satcan, Kokain Satcan"

Çiçin ve Yenidoğan, başkent sakinlerinin en çok uzak durduğu ve "bulaşılmamasını tavsiye ettiği", haber bültenlerinde şafak operasyonları ile gündeme gelen bölgelerin başında

³ Bentderesi, Altındağ ilçesinde bulunan ve geçmişte genelevlerin yoğun olarak bulunduğu bir caddenin ismidir.

gelmektedir. Bölge adeta gidenin dönmediği, türlü suç çetelerinin egemen olduğu bir efsaneler diyarındır. Bu durum biraz abartılı da olsa aslında pek de temelsiz değildir, hem mülakatlardaki ifadeler, hem de mahallede yapılan gözlemler bu efsaneleri kısmen doğrular niteliktedir. Bölgede özellikle akşam saatlerinde yapılan gözlem neticesinde birçok torbacı ve torbacılara gözcülük yapan gençler görülmüştür. Suç, tehlike ve gizem üçgeninde Çinçin'in magazinsel haberlerinden birisi de Google Maps'in Street View uygulamasıyla ilgilidir. Dünya ve Türkiye'den sokakların görüntülerinin bulunduğu uygulama için görüntü almak amacıyla sahada çalışma yapan ekibin 2007 yılında bölgeye girmesinin silahlı gruplar tarafından engellenmesi ve Ankara'da sadece Çinçin civarının uygulamaya dâhil edilememesi haberi büyük bir sansasyon yaratmıştır.⁴ Katılımcılar da genel olarak bölgenin asayiş sorununun bulunduğunu ve kötü çevrenin özellikle çocukları ve gençleri olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir.

Ç1: Ortamda pislik var, öyle olunca içindekine pislik sıcıyor. Gayrimeşru olunca hepten öyle gider. Diyarbakır Sur'daki gibi. Eğitim yok ki. Oradaki terörist, buradaki hırsız.

Ç3: İmkânım olsa bi dakika durmam burada, bi dakika durmam Türkiye'de. Hele Ankara, yaşanmaz şehir. Çok param olsa yatırım yapmam buraya.

Ç4: Bizim ortam hep böyle ne yapcan? Hep böyle oldu etrafımız, 8 yaşında uhu, bali, tiner deniyorduk biz. Önce bi "Vızzz" sesi girer baliyi çekince. Çok değil ama 45-50 saniye sonra geçer, bi daha çekersin. Yumurta poşeti, bali dolaşırdık hep çocukken.

Konu Çinçin, Yenidoğan olunca sohbet sık sık alkol ve uyuşturucu madde kullanımı ve bu iki maddenin karşılaştırmasına gelmektedir. İstisnasız her katılımcının madde kullanımı ile ilgili bir hatırası vardır. Uyuşturucu kullanımı ve trafiği bu bölgede oldukça yaygındır. Katılımcılar, bu durumu eğitimin düşüklüğüne, ortamın şartlarına, hayatın koşullarına ve toplumun dışlamasına bağlamaktadır. Çoğu zaman bahsedilen şey, son çare olarak maddeye ve suça bulaşıldığı, bu kötü çevrenin ve sicilin de ömür boyu kişiyi takip ettiğidir.

Ç5: Bi kere ortama girince hep aynı, hep devam. Hele bi de hapse girersen. Okuyan çok yok bi kere buralarda ondan hep. İlkokul, ortaokul en fazla. Okula göndermiyor kimi adam.

Ç12: Satıcılıktan amcaoğlunu alırlar, teyze oğlu başlar, o girer dayıoğlu devam eder. Hep devam eder. Kontrol var ama bitmiyor ki. Ha bir de içeri girenler illa bi "Canım Anam" diye dövme yaptırır içerde.

Ç1: Her esnafta silah var burada. Burada on aileden ikisi pislige bulaşmıştır. Çocukları salıyor sokağa. İyi örnek yok ki çocuğun etrafında. Üniversite okuyan hiç yok. Burada uyuşturucuya başlama yaşı 11. ("Esrarla mı başlıyor?" sorusuna acıklı bir gülümseme ile cevap olarak) Yok yok taş içiyor. Esrar kötü bir şey olarak, uyuşturucu olarak görülüyor ki, çok yaygın, çok doğal. ("Alkol, neden tüketmiyor" sorusuna yanıt olarak) Ooo 100'lük rakı 149 lira. Meze ile 200, dışarıda otursan iki üç kişi 300-400 lira verirsin. Eroine 20 lira 50 lira yetiyor. Hap 15.

Ç4: Eroinden önce gençlik gene iyiydi. Artık zombi gibi. Eroin adamı zombi yapıyor. 50 liraya fuhuş yapıyorlar burada. Neden? Eroin için. Ama uyuşturucunun ortamı çocuklara güzel geliyor. Çocuk hep sevgisiz ortamda büyümüş. Sabahtan akşama çöp topluyorlar. Akşam hepsi buluşup taş içiyorlar.⁵ "Taşa düşmek" diye bir laf bile vardır, bir düştün mü kurtulamazsın.

Ç5: Alkolle o kafa olmaz. Hem alkol çok pahalı.

Ç1: Yenidoğan'dakiler kimyasala karşı hep ot falan var orada. Çinçin'de, TOKİ'de ne ararsan var kimyasal mimyasal. Ama bonzai bitti yasaklandı. Onu da devlet bitirmedi ha, abiler, babalar bitirdi. İçenler ölüyor, imaj kötü oluyor, medya baskı

⁴ Habere ilgili olarak bkz.: <http://www.haberturk.com/ekonomi/teknoloji/haber/37265-googlei-cincine-sokmadilar#> (Erişim tarihi: 09.06.2018).

<http://www.hurriyet.com.tr/cincin-online-olamadi-40025432> (Erişim tarihi: 09.06.2018).

⁵ Taş (Crack): Kokainin ucuz fakat çok etkili ve aynı zamanda çok yaygın olan formunun sokaktaki adıdır.

yapıyor, polis daha çok baskın yapıyor diye. Şimdi bonzai sorsan döverler, kimsede yok artık bonz. Normalde ayda bir falan baskın yaparlar, işte o şafak operasyonları falan. Ya da yeni amir falan gelince yapar, kendisini göstermek için, o sıra satışlar biraz azalır. Ama bu bonz varken haftada bir baskın yaparlardı.

Ç8: Bu yıkımlarla, uyuşturucu hep dağıldı Ankara'ya artık. Evlere servis yapıyorlar. Telefon ile çağırıyorlar.

Ç6: İçmeyince daha fazla his var, acıyı, ağrıyı hissediyorsun anlıyon mu? Ortam çok önemli. 18-20 yaşında falan başladık biz de ota. Ara ara içiyorduk. Peşine düşersen kötü, bağımlılığı falan tamamen irade ile ilgili. Fazlasına dönerse sıkıntı. Yasak olunca cazibesi çok. Bulunca daha çok alıyorsun. Böyle ortam içinde yetiştiğimiz için hep içindeydik dalganın. Taş da denedik ama boğaza yapışyo o. 8-10 kere denemişizdir. Ya şimdi kapalı bir ortam bu, yasak çünkü, birbirine aşırı bağlı kapalı bir topluluk oluyor içenler. Hayat koşulları sürüklüyo işte.

Ç7: Arkadaş ortamı çok önemli. Mesela Ankara'dakiler hap vermiyorlardı, hiç bulaşma diyorlardı. Konya'dakiler uzatıyor, ikram ediyor. Kimyasala bulaşmış artık herkes. Ot, delikanlı işi, uysallaştırır, sakınleştirir. Bira, etrafa salça ettirir, bu ettirmez. Kafanda ne varsa onu tekrar tekrar yaşarsın abi. Ama eski esrar da kalmadı artık, sinek ilacı sıkıyorlar üstüne şerefsizler.

Ç2: Yirmi kişiden birisi yapıyodur. TOKİ'de de devam ediyö. Satmaya devam ediyor adam. Bi katta esrar var bi üstte eroin var, öyle yani. Fakirlik var, umursamazlık var. Aile doğuruyor, atıyor sokağa. Elemanlar, dört erkek bir araya gelip araba çalıyor, sosyal aktivite diye, çalıyor geziyor. Dışarıda net ayırt edersin abi, Yenidoğan'dan geldiği anlaşılıyor.

Ç5: (Akşam saatlerinde mahallenin iç kesimlerinde yapılan gözlem esnasında sık sık geçen taksileri göstererek) Kızılay'dan Ulus'tan buraya taksiler tarife yaparlar. "Mahalleye çıkıp, iki cigara alıp gelcez." derler. Özellikle genç taksiciler nerede ne satılıyor, kimin tezgâhı nerede hepsini bilirler. Taksiden inmeden malzemeyi alıp gider adam.

Ç3: Alkolün bağımlılığı kötü, bunu istersen bırakırsın. Mesela Çiçinlinin, Yenidoğanlının makasa girme şeyi var. İçip içip makasa girer. Alkolle yapamazsın, otta odaklanıyorsun. Belli bir dozda olacak, kafa güzel ama trafiğe odaklanabiliyorsun. Maddenin kendisine ilgi duyuyorum ben. Yasaklanmasını, politikaları falan çok inceledim. Bak Hollanda'ya. En gelişmiş ülke. Bu şey bu kadar kötü olsa Hollanda öyle olur muydu? Her şeyin fazlası zarar. Düşündürüyo bir kere bu. Hollanda'ya bak. Adam kaldırıma güneş paneli kuruyor, biz balgam atıyoruz. Yasak olunca bizde, biz ne yapıyoruz, 1 kapak alacağıma, 3 kapak alıyoruz. Yarın içeceğim belli değil ki. Yakalanacak mıyım? Bir daha mal bulacak mıyım?

Ç4: Yaz, yaz: Her akşam "Jübile yapcam." derler, kafayı yastığa vurunca. Ama bulursa öğleden sonra içmeye başlar.

Hem medyadan görülenlerden hem Ankaralılarından işitilenlerden hem de katılımcıların ifadelerinden yola çıkarak bölgede yoğun bir uyuşturucu ticaretinin döndüğü anlaşılmaktadır. Emniyet güçlerinin bu alışverişe karşılık yaptığı hamleler sorulduğunda ortak yanıt, polisin her şeyden haberdar olduğudur. Polislerle ilgili bir diğer iddia da bölgede resmi üniformalı ya da sivil polislerin her köşe başında bulunduğu fakat bunların suçlularla pek ilgilenmeyip gençlere kötü davrandığıdır.

Ç8: Alışıldık şeyler bu operasyonlar. Hep medyada gördüğünüz şafak operasyonlarına alıştık biz. Ayda bir yaparlar.

Ç5: Polisler hepsini biliyo, satana dalmıyor, içenleri yakalıyor. 100 metre yukarda tezgâh var, adam orada içicilere çevirme yapıyor.

Ç6: Polis biliyo, hepsini biliyo, bilmez mi?

Ç3: Polisler çok çakal abi, her şeyi biliyorlar. Kim nerede ne satıyor, hangi tezgâh kimin tezgâhı hepsini biliyorlar.

Ç7: Torbacıların hepsinin polisle haberi var. Kendi başına durmaz. Polisin, hâkimin hep bilgisi var. Şafak operasyonu haberi gidiyo, sabah toz olun diyorlar.

Ç1: Spordan çıktım, üç tane sivil, belli ama. Telsizle konuşuyorlar. Ama en başta anlamadım. "Gel la!" diyor bana. "Sen kimsin? Sen gel." dedim ben de. "Sen gel ulan!" dedi bana. Üstüme yürümeye başladılar. Sonra kahveden falan çıktılar, sonra polis kimliğini gösteriyor. Sahipsiz görse orada dövecek beni. Görevi kötüye kullanıyorlar buradakiler, genç polisleri yolluyorlar onlar da ego tatmin ediyö burada. Böyle böyle insanlar, devlete, polise düşman oluyor. Geçenlerde polis tezgâh sahiplerinden birini almaya geldi (Uyuşturucu tezgâhlarının sahibini, torbacıların patronunu kastediyor.). Halk vermedi, kapısının önüne doluştular. Neden? Çünkü polisi sevmiyorlar, polise karşı duruyorlar.

Polisin tutumuna ek olarak Çinçin ve Yenidoğan sakinlerinin şikâyetçi olduğu konulardan birisi de hem özel sektörde hem de devlet dairelerinde yaşadıkları ayrımcılık, dışlanma ve buna bağlı olarak iş bulmakta zorluk çekmeleridir. Katılımcılar katı bir önyargıdan bahsetmektedirler. İş bulmakta zorluk çekenlerin de son çaresi mahallede yaygın olan torbacılık ya da hırsızlık olmaktadır.

Ç7: Başvuru yapıyoruz. Çinçin deyince, biz sizi arayacağız diyorlar aramıyorlar. Bi ortama girince, Çinçinli deyince insanlar ürperiyor hemen. Elinden tutan olmazsa çok zor. Benim elimden tuttular da vinç operatörü oldum. Yine de iş bulamıyorum firmalarda, hadi gel de hırsızlık yapma. İnsan stresten esrara başlıyor, eroine başlıyor. Çinçin yazınca belediye de işe almıyor, lafa gelince herkes eşit. Eskisi gibi değil ama yine de ön yargı var. Tayyip iyi oldu, iyi yaptı ama çoğu şeyi de bozdu, düzeltiyim derken dağıttı. Gökçek yardım ediyordu eskiden mahalleye ama o da gitti.

Ç6: Mesela televizyonda görüyoruz torbacılar yakalanmış diye. Zevk için satıyorsa üzülmem, ama tek çaresi ise, çoluğu çocuğu içinse üzülüyorum. Ne yapacak adam? Başka iş yok ki.

Ç2: Kimisi kullanıyor, kimisi sadece satıyor, kullanmıyor, para için yapıyor. Yapacak başka şeyi yok, sabıkalı adam. Başka iş vermiyor kimse, mecburen yapıyor. Ya da kimisi çok az parayla sigortasız çalıştırıyor, işine gelirse diye. Erketeye, torba, dızoluk (dızo, Kürtçede hırsız anlamına gelmektedir), başka imkânı yok. Gasp da var. Adı değişti ama. "Saatine bi bakayım. Saatini ödünç verir misin?" diyorlar artık. Uyuşturucu satıp zengin olmak istiyor çoğu. Dolandırıcılık falan da var. Çalışıp zengin olma hayali yok, çok net.

Ç1: Çinçin, Yenidoğan deyince kimse iş vermiyor ki. Adam da hırsızlık yapıyor, erketeye, torbaya çıkıyor. Torbacılık kolay, hırsızlık zor. Dızonun giyimi falan da farklı, anlarsın. (Tam o esnada yoldan geçen üç genci göstererek) Aha bunlar işte, bunun gibi. Ayakkabı, kalın tabanlı olacak, evde ses çıkarmasın diye. Çakma Adidas, Nike giyerler, iyi koşmak için. Erketeye 100, torbacı 200 kimisi 300 alır günde. Devlet sahip çıkmayınca çocuklara sahip çıkan birileri oluyor işte. 15 yaşında çocuk beline silahı takar, cinayeti üstlenir. Hem ona hem ailesine bakacaklar diye. Polis de biliyor o adamı o çocuk öldürmedi ama işine geliyor, olayı kapatmak için üstüne gitmiyor. Gençler, günde 200-300 alınca şaşırıyor, hemen pavyona giderler. Orada ilgi görürler, parayı nasıl harcayacağını bilemez. Araba kiralar, gezer, yanlayarak gezer. Burada yukarılara çık bak hep sokak araları kasis ya da çukur. Oturanlar yaptı, hız yapmasınlar diye.

Ç3: Erketeye 100, torba 150-200 alıyor. Bi de içimlik sigara (esrar) veriyor. Yemek kartı gibi işte.

Ç4: Bi kilo toz (kokain), bi otopoz derler burada. Kokain satan köşeyi döner. Ama onun için de para lazım, toptancıdan alacak para lazım.

Ç1: Okuyan yok ki. Zengin olmak için ya taş satcan, ya kokain.

Mülakat yapılanlar, genel olarak bölgenin güvenlik sorununun bulunduğunu, suçun ve madde kullanımının kötü çevrenin etkisiyle sürekli kendini yeniden ürettiğini belirtmişlerdir. Ortaya şu şekilde sonsuz bir döngü çıkmaktadır: Ortamda madde ve suç vardır. Bu nedenle yaşadıkları muhit, tehlikeli semt olarak damgalanmıştır. Bu yüzden damgalanan mekânda yaşayan gençler dışarıda sigortalı, legal bir iş bulmakta zorlanırlar. Çocukların ve gençlerin önündeki en kolay çare de mahallelerindeki illegal iş alanlarına girmektir. Bir kez bu sahaya giriş yapan birey de kendini bu ortamdan kurtaramaz. Madde kullanımı, satışı ve hırsızlık başta olmak üzere türlü suçlardan oluşan ortam da bu şekilde genişleyerek, ağına yeni gençler de katarak yaşamına devam eder.

Sonuç ve Tartışma

Çinçin ve Yenidoğan kelimeleri birçok Ankaralı için tehlike anlamına gelmektedir. Dışarıdan efsaneler, abartılı anlatımlar ve bela gibi bir üçleme ile tanımlanabilecek bölge; içeriden umutsuzluk, çaresizlik ve zenginlere karşı bir ön yargı sözleriyle özetlenebilir. Alan araştırması sonucunda semt sakinlerinin genel olarak işsizlikten ve eğitimsizlikten dert yandıkları görülmektedir. Bu araştırmanın bulgularının "Damgalama Kuram"ını destekler nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Zira kuramda belirtilen, "kötü çocuk" olarak damgalanan çocukların, zamanla suç kariyerinde ilerleme göstereceği iddiası, katılımcıların ifadeleri ile de uyumaktadır. Mülakat yapmayı kabul eden katılımcılara göre ortamın kötü olması, çocukları ve gençleri suça itmektir. Olumsuz bir üne sahip mahallelerde yaşayanlar, işverenler tarafından tehlikeli ve güvenilmez olarak görüldüğü için gençler yasal iş bulmakta zorluk çekmektedir. Legal bir meslek edinemeyen gençlere ise hem kısa zaman içinde iyi gelir getiren hem de kendi mahallesinde kolaylıkla yapacağı torbacılık gibi illegal işler çekici gelmeye başlamaktadır. Bölgedeki gençlerin çoğunun zenginlik hayalleri, iyi bir eğitim alıp yüksek maaşlı bir işe girmekten ziyade kısa ve yasadışı yollardan geçmektedir. Ortamlarının kötü, pislik ve belalı olduğunu belirten katılımcılar yine de semtlerini dışarıya karşı, zengin muhitlere karşı korumaktan imtina etmezler. Onlara göre tüm zorluklarına rağmen bu semtte yaşamak güzeldir, bölge insanları, zengin çevrelerdekilere göre daha iyidir, daha samimidir.

Çinçin ve Yenidoğan'daki gündelik hayatı gözler önüne sermeyi amaçlayan bu çalışmanın bazı sınırlılıkları da bulunmaktadır. Öncelikle mülakat yapılan katılımcı sayısının 12 olması yetersiz gibi görünse de çalışmanın amacı derinlemesine ve betimleyici bulgular elde etmek olduğu için katılımcılar yeteri düzeyde bilgi sunmuşlardır. Ayrıca bölgenin özel durumundan dolayı katılımcıların tamamının erkek olması sokakların ve sokaklarda işlenen suçların durumunu öğrenmek açısından olumludur fakat kadın katılımcının olmaması kadınların yaşadıklarının, gördüklerinin aktarılamaması gibi bir eksiklik yaratmıştır. Bir diğer önemli husus da araştırmanın "dışarıdan biri" tarafından yapılmış olmasıdır. Semt sakinlerinden birinin referans olması sayesinde yakalanan güvene ve mülakattan önce yapılan sohbet sonrasında oluşan samimiyete rağmen yine de illegal olaylardan bahsedilmesi esnasında katılımcıların bazı konularda çekinip, ifadelerinde oto sansür uygulamış olabileceği ihtimali de göz önünde bulundurulmalıdır.

Yine de tüm eksikliklerine rağmen pilot çalışma olarak yapılan bu araştırmanın bulguları, ileride genişletilecek alan araştırması için rehber olacaktır. İleride yapılacak çalışmaya kadınların eklenmesi, yaş ve eğitim durumu aralığının genişletilmesi planlanmaktadır.

Kaynakça

- Açıkgöz, A., T., (2014). Kentsel Dönüşümün Ekonomik, Mekânsal, Sosyal Etkileri ve Kamunun Rolü: Ankara Gültepe (Çinçin) Örneği. Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Alpman, N., (1993). Başka Dünyanın İnsanları: Çingeneler. İstanbul: Ozan Yayıncılık.
- Erdem, A., R., (2020). *Ayrımcılığın Kavramsal Analizi*. Uluslararası İnsan ve Sanat Araştırmaları Dergisi, 4(4), 12-20.

- Erman, T., (2016). "Mış Gibi Site" Ankara'da Bir TOKİ-Gecekondu Dönüşüm Sitesi. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Gezgin, E., (2016). Damgalanan Mekânda Yaşam: Bir Kentin 'Öteki'si Olmak. Ankara: Phoenix Yayınları.
- Gül, H., Sallan-Gül, S., (2008). "Yoksulluk ve Yoksulluk Kültürü Tartışmaları", Türkiye'de Yoksulluk Çalışmaları. (ed.) Nurgün Oktik, İzmir: Yakın Kitabevi, 57-96
- Işık, O. Pınarcıoğlu, M., (2001). Nöbetleşe Yoksulluk: Sultanbeyli Örneği. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Kartal, K., (1978). Kentleşme ve İnsan, Ankara: TODAİE Yayınları.
- Koptekin, D., (2017). Biz Romanlar Siz Gacolar: Çingene/Roman Çocukların Kimlik İnşası. İstanbul İletişim Yayınları.
- Lemert, E., (1951). Social Pathology: A Systematic Approach to the Theory of Sociopathic Behavior. New York: McGraw- Hill Book Company.
- Neuman, L., (2014). Toplumsal Araştırma Yöntemleri: Nitel ve Nicel Yaklaşımlar Cilt: 2. (çev.) Sedef Özge, Ankara: Yayın Odası, 7. Baskı.
- Oktik, N., (2008). "Yoksulluk Olgusuna Kavramsal ve Kuramsal Bakış", Türkiye'de Yoksulluk Çalışmaları. (ed.) Nurgün Oktik, İzmir: Yakın Kitabevi, 21-56.
- Oscar, L., (1966). *The Culture of Poverty*. Scientific American, 215(4), 19-25.
- Şentürk, B., (2015). Bir Gecekondu Mahallesi Hikâyesi: Bu Çamuru Beraber Çığnedik. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Türkdoğan, O., (1974). Yoksulluk Kültürü: Gecekonduların Toplumsal Yapısı. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Basımevi.
- Ümit-Atılğan, E., (2017), ""Çin'in'den Subay, Polis Çıkmış mı ki Ben Olayım?" Damgalı Mekânlar, Kenarın Kitabı: "Ara"da Kalmak, Çeperde Yaşamak. (ed.) Funda Şenol Cantek, İstanbul: İletişim Yayınlar, 2. Baskı, 61-86.
- Ümit, E., (2006), Kentte Suça Karışmış Çocuklarda Toplumsal Ortam ve Ceza Ehliyeti Araştırmaları, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Yaman, Ö., M., (2013). Apaçi Gençlik: Gençlerin Toplumsal Davranış ve Yönelimleri İstanbul'da 'Apaçi' Altkültür Grupları Üzerine Nitel Bir Çalışma. İstanbul: Açılım Kitap.
- Yılmaz, M., (2010). Halkla ilişkiler ve kentsel dönüşüm örnek inceleme: Çin'in Bağları (Gültepe) Kentsel Dönüşüm Projesi Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Yürekli, Y., (2016), Küçük Moskova: Tuzluçayır, İstanbul: İletişim Yayınları.

Extended Abstract

This study was presented at the Kentfor III symposium held in Karaman on 7-9 September 2018. The aim of the research is to investigate the social structure and daily life of the Çin'in region, which is known as the Texas of Ankara. In this context, observations were made in the region both during the day and at night between May and August 2018, and interviews were done with 12 people.

Since the researched neighborhoods are generally poor neighborhoods, the literature on poverty, the culture of poverty and discrimination that comes with poverty has been examined. In this context, it has been revealed that poverty, which is the state of having insufficient income, creates a distinction in the form of "us and them" as well as difficult living conditions. This distinction is two-sided; the poor have a prejudice against the rich, and also the rich have a prejudice against the poor too. As a result of these prejudices, it has been observed that the poor people living in the slums generally started to progress in their criminal careers in the process that started with the stigma of "criminal and bad boy living in the slums".

After the stigmatization theory was discussed, the literature on the regions that were stigmatized as "dangerous" in Turkey was examined. In this context, the studies written on the people living in the Romany and Alevi neighborhoods and the "apache" youth who are excluded from the society due to their different clothing styles have been researched. In addition to these studies, researches on Cincin were also included in the article. In the studies on poverty, poverty culture and slums, it has been seen that facts such as crime and prejudice usually come to the fore. Similar results were obtained in studies on Cincin and Yenidogan. Those living in this district have difficulty in creating a healthy relationship with the city centre. This situation makes them more introverted and pushes them to crime. The findings obtained in this study are compatible with the literature.

Observation and interview techniques were used in the study. In Cincin and Yenidogan, together with the dwellers of the region, and the districts were visited many times both during the daytime and at night, and the findings from the observations were noted. In this way, many valuable data were obtained, such as the unfinished urban transformation (urban demolition, according to the residents), the official and plainclothes police constantly on patrol, young people walking in groups, mostly middle-aged men spending time in coffee houses, drug dealers waiting around the fires lit in cans at night, young people warning of the danger coming to them, customers coming by taxi to buy drugs. Cincin and Yenidogan are the notorious areas in Ankara. For many Ankara residents, these neighborhoods are dangerous, scary places and shelter for gangsters and criminals. When the "How would you define Cincin" question was asked, the received answers were similar. Participants also stated that Cincin is a poor and bad place. In the light of the information obtained from the interviews, it can be said that the residents of Cincin and Yenidogan see the place they live in as a dirty swamp but also a sheltered castle. While the participants state that their neighborhood was more beautiful in the past, they still continue to describe the people living in this neighborhood as a community consisting of sincere, natural and warm people. In addition to this definition, most of the participants argue that, unlike the people in their own regions, individuals residing in wealthy neighborhoods are self-seeker, calculating and far from the realities of life.

In the study conducted in the region, which came to the fore with criminal networks in the news bulletins, the participants also stated that there is a public order problem in general and that the bad environment affects especially children and young people negatively. When the subject is Cincin, Yenidogan, the conversation often comes to the use of alcohol and drugs and the comparison of these two substances. Every participant, without exception, has a memory of substance use. Drug use and trafficking are very common in this region. The participants attribute this situation to the low level of education, the conditions of the environment, the conditions of life and the exclusion of the society. It has been frequently repeated that most young people are involved in drugs and crime as a last resort, and this bad environment and record follow the person for life. In addition to the attitude of the police, one of the issues that the residents of Cincin and Yenidogan complain about is the discrimination and exclusion they experience in both the private sector and government offices, and the difficulty in finding a job as a result. Participants often talk about a rigid prejudice. The last resort of those who have difficulty in finding a job is to start drug dealing or theft, which is common in the neighborhood.

As a result, it was seen that an endless cycle emerged as follows: There is substance and crime in the environment. For this reason, the neighborhood they live in has been stigmatized as a dangerous neighborhood. Therefore, young people living in the stigmatized place have difficulty in finding an insured, legal job outside. The easiest remedy for children and young people is to enter illegal business areas in their neighborhoods. Once an individual enters this field, he cannot free himself from this environment. The network, which consists of various crimes, especially substance use, sale and theft, expands in this way and continues its life by adding new young people. Finally it has been determined that the findings of this research support the "Stigma Theory". Because the claim stated in the theory that children who are stigmatized as "bad boys" will progress in their criminal career over time, is also consistent with the statements of the participants.

Etik Kurul Kararları

Mülakat görüşmeleri 2018 yılında yapıldığı için geriye dönük olarak Etik Kurul Kararı'na gerek yoktur.

Çatışma Beyanı

Makalenin herhangi bir aşamasında maddi veya manevi çıkar sağlanmamıştır.

Yayın Etiği Beyanı

Bu makalenin planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.